Schoolweg 2
7917 PX Geesbrug
T. 0524-291600
E. info@wegwijzergeesbrug.nl
I. www.wegwijzergeesbrug.nl

Tussenopbrengsten
In de periode tussen de Kerstvakantie en de Voorjaarsvakantie zijn in de groepen 3 t/m 8 de CITOtoetsen weer afgenomen. Als team stellen we elk half jaar schoolnormen op. Na de eerste toetsronde hebben we de gestelde doelen schoolbreed geanalyseerd, successen van ons onderwijs besproken en actiepunten opgesteld voor de tweede helft van het schooljaar. Als team vinden we het belangrijk dat we kritisch blijven op ons onderwijs, zodat we met elkaar blijven leren en ontwikkelen en steeds het best passende onderwijs aan uw kind(eren) kunnen bieden. Graag delen wij een aantal van onze bevindingen met u.

Technisch lezen:
Veel kinderen zijn een AVI-niveau omhoog gegaan, dat is fijn! Ook zijn er weer meerdere kinderen die het AVI-Plus niveau hebben behaald. Op school bieden we de kinderen elke week de mogelijkheid om bij de Bibliotheek Op School een passend leesboek te kiezen. In de klassen wordt voorgelezen door de groepsleerkracht en dagelijks stil gelezen uit een zelf gekozen boek. In groep 3-4 zetten we drie keer per week de ‘boekenbar’ in: na het stillezen wisselen de kinderen aan de hand van gevarieerde werkvormen en gerichte opdrachten met elkaar leeservaringen uit. In groep 5 t/m 8 zullen we binnenkort ook starten met de boekenbar. Op dinsdag en donderdag wordt er schoolbreed gelezen. De kinderen die het gewenste AVI-niveau nog niet behaald hebben, lezen samen met een tutor uit een (samen)leesboek: duo-lezen. De kinderen die het gewenste AVI-niveau behaald hebben, worden ingezet als tutor of krijgen extra uitdaging door te lezen uit een gevarieerd leesaanbod: mandjes lezen. Om alle kinderen dit aanbod te bieden, wordt er na vier weken duo-lezen in alle groepen gedurende twee weken mandjes gelezen. Voor alle groepen staat er elke maand een leuke leesactiviteit centraal, gericht op boekpromotie en leesmotivatie. Een voorbeeld van zo’n activiteit is ‘proeven aan boeken’ waarbij de klas wordt omgebouwd tot restaurant en de kinderen boeken die geserveerd worden mogen testen. Zo leren de kinderen diverse boeken kennen en vormen ze een eigen mening. Naast ons vaste aanbod doen we elk schooljaar mee aan leesbevorderingsprojecten, zoals het Leesvirus (groep 5-6), de Nationale Voorleeswedstrijd en de Drentse Kinderjury (groep 7-8). In het project staan tien nieuwe, mooie, spannende en grappige boeken centraal. Kinderen lezen de boeken, delen hun mening over de gelezen boeken en wisselen leeservaringen uit.

In de groep 3-4 werken we voor het tweede jaar met BOUW! Dit is een computergestuurd interventieprogramma waarmee leesproblemen bij kinderen voorkomen kunnen worden. Alle kinderen uit groep 3 (vanaf de Herfstvakantie) en 4 hebben een tutor uit de bovenbouw die drie keer in de week met ze leest. BOUW wordt als extra leesmiddel ingezet naast de methode van Veilig Leren Lezen in de klas. Sinds januari van dit schooljaar werken ouders ook thuis met hun kind aan BOUW! Via het programma kunnen we zien dat de kinderen zo veel extra oefentijd krijgen. Van de ouders krijgen we terug dat de kinderen het leuk vinden om met BOUW te werken, zij vragen thuis zelf of ze nóg een lesje mogen maken. We merken dat de kinderen veel baat hebben bij het extra lezen met BOUW. De letters en klanken worden sneller herkend en het lezen gaat verloopt steeds vloeiender.

Lezen moet je leren; thuis en op school. Effectieve leesinstructie, voorlezen en zelf lezen zijn hierbij essentieel. Een stimulerende leesomgeving en tijd om te lezen zijn zeker zo belangrijk om lezers te vormen en te motiveren. Kinderen krijgen door veel te lezen meer zelfvertrouwen, vergroten hun woordenschat en doen leeservaring op door veel leeskilometers te maken. De rol van ouders is hierin buitengewoon belangrijk; kinderen van ouders die veel lezen, voorlezen, praten over boeken en een rijk gevulde boekenkast hebben, lezen zelf meer, zijn leesvaardiger en hebben betere schoolprestaties. Om de effecten van het leesonderwijs te versterken is het belangrijk dat er thuis ook aandacht aan lezen wordt besteed.

Spelling:
Over het algemeen hebben onze leerlingen meer moeite met taal en spelling dan met rekenen. De resultaten van spelling liggen voor sommige groepen lager dan vorig schooljaar. We hebben de keuze gemaakt om rekenen en taal/spelling om te draaien in het lesprogramma, zodat er meer tijd ontstaat voor de taal- en spellingslessen.

We merken dat kinderen vaak erg gericht zijn op het toepassen van de categorieën uit het woordpakket dat centraal staat, waardoor ze fouten maken in categorieën die ze eigenlijk al moeten beheersen. Kinderen zijn zich er niet altijd van bewust dat er meerdere spellingscategorieën in één woord kunnen zitten, hier ligt een taak voor ons als leerkrachten. Ook valt ons op dat kinderen regelmatig vergeten om geschreven tekst over te lezen, waardoor er weinig zelfcorrectie plaatsvindt. Hier zullen we de komende periode dan ook extra alert op zijn.

In de hoogste groepen vinden kinderen werkwoordspelling lastig. Hier wordt dan ook een extra moment voor ingepland in het rooster. De kinderen leren om de werkwoorden volgens een vast stappenplan te vervoegen. De leerkracht speelt hierin een belangrijke rol als voorbeeldmodel (modelen).

Een belangrijk punt bij spellingonderwijs is dat kinderen veel auditieve oefeningen maken, waarbij ze de woorden eerst uitspreken/horen en ook de spellingregels benoemen. Kinderen die goed kunnen spellen herkennen, door aan een woord te denken of door een woord te horen, hoe het woord in elkaar zit en hoe dat klankbeeld in lettertekens moet worden omgezet. Dat is wat kinderen ook moeten leren en dat lukt alleen goed, als ze vanaf het begin trainen in het luisteren naar woorden, in plaats van te kijken naar woorden. In onze methode vervangen we regelmatig ineffectieve (visuele) oefeningen waarbij kinderen woorden overschrijven, door effectieve (auditieve) oefeningen.

Aanvullend op de methode nemen we elke dag een vijf-woordendictee af, waarbij de categorieën herhaald worden. De spellingscategorieën worden klassikaal besproken en de kinderen leren hierbij zichzelf ook te controleren.

Tot slot zullen we de kinderen van groep 4 t/m 8 meer betrekken bij hun eigen leerproces bij spelling. Categorieën van woordpakketten waar de leerlingen op uitvallen, worden klaargezet in BLOON (gr.7-8) of worden geoefend via spellingoefenen.nl (gr. 4-6). De kinderen oefenen deze woordpakketten met dit oefenprogramma en als zij voldoende geoefend hebben, vragen zij een dictee aan bij de leerkracht.

Begrijpend lezen:
Opvallend blijft dat ondanks alle inzet voor begrijpend lezen de groepen 4-5-6 hoger scoren dan de gestelde doelen en dat de gestelde doelen in groep 7-8 op groepsniveau niet behaald worden. Dit is een trend die eerder ook al gezien is en wat we ook bij collega-scholen geen onbekend gegeven is. Begrijpend lezen blijft een aandachtspunt voor alle groepen van De Wegwijzer. We merken dat leerlingen van onze populatie meer instructie, inoefening, begeleiding en tijd nodig hebben om de leesstrategieën en het leesbegrip onder de knie te krijgen.

Als school volgen we de teamscholing: ‘Close-Reading’. Vorig schooljaar heeft groep 7-8 hier al kennis mee gemaakt. Close Reading is een verdiepende manier van begrijpend lezen waarbij de inhoud van een complexe tekst centraal staat en kinderen op een actieve manier aan de slag gaan met de tekst. Herlezen, aantekeningen maken, samenvatten, monitoren, samenwerken, redeneren, discussiëren, en reflecteren zijn belangrijke vaardigheden die hierbij centraal staan.

De leerkrachten en kinderen zijn positief over Close Reading waarbij ze benoemen dat het “anders werken met de tekst” motiverend is. Ook noemen de kinderen dat ze de tekst beter begrijpen, omdat hij vaker wordt gelezen en ze meer tijd krijgen om dieper op de tekst in te gaan. Voor de leerkracht ontstaat er zo meer tijd om ook aandacht te besteden aan strategieën.

Uit de analyse van de Cito-toetsen blijkt dat veel kinderen fouten maken in gatenteksten en het herkennen van verschillende tekstsoorten. We concluderen dat we met Close Reading alert moeten zijn op het aanbod van verschillende soorten teksten. In de groepen 1 t/m 4 zijn we geneigd om vooral verhalende teksten te kiezen en in de groepen 5 t/m 8 zijn we geneigd om vooral informatieve teksten te kiezen. Hierin zullen we actief variëren waarbij we ook instructieteksten, gedichten, mopjes, recepten, brieven etc. gebruiken. Daarnaast zullen we ook (ondanks dat het niet functioneel is) gatenteksten moeten blijven aanbieden.

Rekenen:
De groepen 3, 5, 6 en 8 hebben hun doelen behaald, waarvan de groepen 3, 5 en 6 zelfs (hoger) scoren dan ons ambitieuze streefdoel! In de analyse van de opbrengsten valt de overgang van groep 6 naar groep 7 op. Waar de resultaten van groep 6 vaak hoog liggen, zakken deze in groep 7 terug, waarna ze in groep 8 in de meeste gevallen weer toenemen.

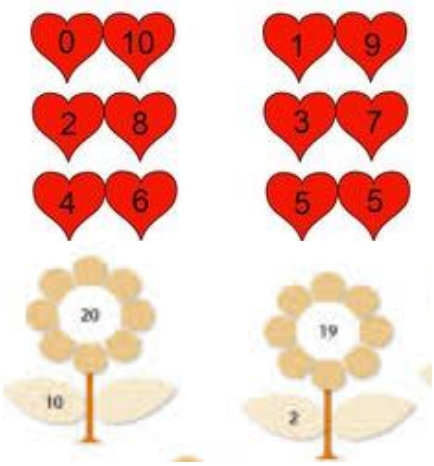
Dit is voor een deel verklaarbaar uit het nieuwe onderdeel ‘breuken, procenten en kommagetallen’ wat in groep 7 en 8 steeds abstracter wordt. Maar opvallend is zeker dat leerlingen meer moeite krijgen met automatisering. Zo zijn de tafels niet voldoende geautomatiseerd en worden andere basisvaardigheden niet altijd op een hoog tempo beheerst. Dit zorgt ervoor dat het proces om nieuwe onderdelen te leren (in met name de hogere groepen) langzamer gaat. In alle groepen wordt flink geïnvesteerd in automatiseren door dagelijks automatiseringsoefeningen in te zetten. Hiervoor maken we onder andere gebruik van de materialen van ‘Met Sprongen Vooruit’, waar alle leerkrachten voor zijn geschoold. Maar we hebben uw hulp hier ook bij nodig! Daarom willen we graag wat meer informatie geven over automatiseren bij rekenen in de groepen 1 t/m 8 en het belang van het oefenen van het automatiseren tot 20 en de tafels, ook thuis!

<u>Automatiseren tot 20</u>
Automatiseren is de basis voor de rekenontwikkeling van een kind. Het is het fundament waarop verder gebouwd gaat worden. Automatiseren kun je vergelijken met het hanteren van een muziekinstrument. Als je weet hoe je een muziekinstrument moet gebruiken, dan kun je muziekstukken gaan spelen. Als je kunt automatiseren dan kun je grotere opgaven oplossen en andere sommen, zoals de breuken, gemakkelijker maken.

De basis voor het automatiseren wordt in de onderbouw gelegd. In groep 1-2 krijgen de kinderen allerlei voorbereidende oefeningen. U kunt uw kind hier thuis mee ondersteunen met bijvoorbeeld onderstaande tips:

Tips voor thuis (groep 1-2):
- Je kunt je de tafel laten dekken. Hoeveel mensen eten er mee? Hoeveel borden heb je dan nodig? Dan moet je kind de borden gaan pakken en neerzetten. Bij iedere stoel een bord. En ga zo maar door. Je ziet dat tafeldekken een mooie rekenkundige oefening is.
- Het tellen kun je altijd even oefenen. Je hoeft dit niet urenlang te doen. Even tot twintig tellen en weer terug bijvoorbeeld. Je begint bij één en telt dan door. Een andere keer zou je met een ander getal kunnen starten.

Het automatiseren begint met het leren optellen en aftrekken tot en met tien. In het begin mogen kinderen gebruik maken van materialen, zoals blokjes, kralen en hun vingers. Het rekenen tot 10 is de basis van al het rekenen. In groep 3 en 4 leren de kinderen splitsen. De splitsingen van tien worden ook wel de **“verliefde harten”** genoemd. De splitsingen van twintig worden ook wel de “**splitsbloemen”** genoemd. Deze splitsingen heb je nodig om andere sommen die over een tiental gaan op te lossen.

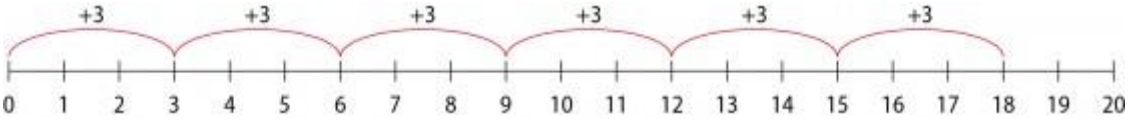

Als een kind vlot tot tien kan rekenen, dan kan hij sommen met grotere getallen eenvoudiger oplossen. Daarom is het oefenen van plus- en minsommen zo belangrijk. Als kinderen tot twintig kunnen rekenen, kunnen ze alle sommen uitrekenen. Je kunt niet vaak genoeg oefenen. Ook in hogere groepen.

<u>Automatiseren van de tafels</u>
Het uit het hoofd leren van tafels is nog altijd ontzettend belangrijk. Er wordt begonnen met inzicht geven in hoe tafels werken en wat er eigenlijk gebeurt bij keersommen (vermenigvuldigen). Daarna leren kinderen de tafels uit het hoofd opzeggen (automatiseren). Het automatiseren van de tafels is nodig om later in de bovenbouw grote sommen te kunnen maken als 532 x 24. Het is dus belangrijk dat je kind de tafels goed beheerst.

In groep 3 worden kinderen al voorbereid op de tafels. Bijvoorbeeld door te tellen in gelijke stappen, zoals in stappen van drie. Zo ontstaat de reeks 3 – 6 – 9 – 12 – 15 – 18 – 21 – 24 – 27 – 30. Door het herhaald optellen van drie krijg je de antwoorden van de tafel van drie.

In groep 4 maken kinderen voor het eerst echt kennis met de tafels. Ze leren gelijke sprongen te maken op de getallenlijn, bijvoorbeeld sprongen van twee of drie. Hierbij ervaren kinderen dat ze, bij het herhaald optellen van hetzelfde getal, eigenlijk met keersommen aan het werk bent.

In groep 4 wordt ook begonnen met het aanleren van de tafels van een, twee, vijf en tien. Hierbij wordt het keerteken (x) geïntroduceerd. Later worden hier de tafels van drie en vier aan toegevoegd.

In groep 5 worden de tafels nog steeds aangeboden, geoefend en geautomatiseerd. De moeilijkere tafels van zes, zeven, acht en negen worden nu aangeboden. Ook nadat een kind alle tafels heeft geleerd, is het belangrijk om de tafels te blijven oefenen. We merken dat de tafels bij veel kinderen wegzakken.

Het is belangrijk de tafels te blijven oefenen, ook in de groepen 5, 6, 7 en 8. De tafels staan namelijk aan de basis van allerlei berekeningen, zoals:
- Rekenen met breuken, procenten en kommagetallen
- Vermenigvuldigen en delen van grote getallen
- Het rekenen met maten en gewichten (oppervlakte, inhoud enzovoorts)
- Verhoudingstabellen

Voorbeeldsommen uit groep 7-8:
- 1/5 + 3/8 =
  Deze som is alleen goed op te lossen als je weet hoe je vijfden en achtsten gelijk kunt maken. Iemand die de tafels beheerst zal beseffen dat 40 het getal is dat beiden gemeen hebben en dus toewerken naar 8/40 + 15/40 = 23/40
- Bereken 2/5 deel van € 120
  Eerst moet 1/5 van € 120 worden berekend door een deeltafel 120 : 5 = 24. Daarna wordt 24 x 2 gedaan = € 48.
- 20% van 300 leerlingen heeft een huisdier. Hoeveel leerlingen zijn dat?
  Er is inzicht nodig dat 20% gelijk staat aan een vijfde deel. Vervolgens is er een deeltafel nodig: 300 : 5 = 60.
  Óf de deeltafel 300 : 100 = 3 is nodig om aan 1% te komen. Vervolgens moet 3 x 20% gedaan worden om tot 60 leerlingen te komen.

Tips voor thuis (groep 4 t/m 8):

- Hang op het toilet een tafeltjesposter. Oefen iedere dag een paar sommen waarmee je kind op school bezig is. Dit helpt je kind de tafels te automatiseren. Laat je kind de tafels doorstrepen die hij al kent.
- Er zijn verschillende sites waarmee kinderen de tafels kunnen oefenen en een tafeldiploma kunnen halen zoals: www.tafeldiploma.nl, www.tafels-oefenen.nl en www.onlineklas.nl. Verder zijn er ook computerspellen en apps voor het leren en oefenen van de tafels.

  ⇨ **Oefenen, oefenen en nogmaals oefenen** is de beste remedie. **Tien minuten per dag** is prima. Je zult zien dat dit echt zijn vruchten gaat afwerpen.